

Evropa začala zbrojit jako o život

[novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-evropa-zacala-zbrojit-jako-o-zivot-40457130](https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-evropa-zacala-zbrojit-jako-o-zivot-40457130)

Martin Dohnal

„Musíme se připravit na válku, musíme být schopni se bránit,“ řekl například už loni v říjnu stanici ZDF německý ministr obrany Boris Pistorius, přičemž podobně se v poslední době vyjádřili i vládní představitelé dalších evropských zemí, například Švédska, Nizozemska, Belgie, Estonska či Litvy.

Obdobné vyjádření náčelníka českého generálního štábu Karla Řehky, z něhož se podle svých slov „osypala“ exministryně financí Alena Schillerová (ANO), tak v nynější Evropě rozhodně není ojedinělé.

Ani českou vládou loni schválený nákup amerických stíhaček F-35, který Schillerová už dříve kritizovala, není v Evropě výjimkou. Nákup těchto letounů už schválilo nebo projednává dalších nejméně 14 evropských zemí. Němečtí poslanci například už v roce 2022 schválili nákup 35 těchto letounů, Polsko objednalo 32 kusů těchto letadel už v roce 2020.

Foto: Profimedia.cz

Náčelník slovenského generálneho štábu Daniel Zmeko u amerického obrněnce Oshkosh. Bratislava jich objednala 160.

„Nechceme se připravovat na válku.“ Schillerová to schytává za svůj populisticko-pacifistický výrok

---

Konkrétně Německo přitom dlouhá léta patřilo k notorickým „neplničům“ závazku vydávat dvě procenta HDP na obranu, a ačkoliv se tamní ekonomice aktuálně příliš nedaří, Berlín od pokračujícího navyšování výdajů na obranu ustupovat nechce. S obnovou německých ozbrojených sil má pomoci i speciální fond o objemu 100 miliard eur (téměř 2,5 bilionu Kč), který vznikl v roce 2022.

Foto: Profimedia.cz

Němečtí vojáci před stíhačkou F-35. Berlín jich od Američanů objednal 35, česká vláda loni v září schválila nákup 24 těchto letounů.

Německo není samo. Už v roce 2022 státy Evropské unie utratily za obranu dosud rekordních 240 miliard eur (více než 5,9 bilionu Kč), oznámila loni v listopadu Evropská obranná agentura (EDA) vedená českým exministrem obrany Jiřím Šedivým ve svém zatím posledním souhrnném přehledu.

Slovensko objedná 160 amerických obrněnců Oshkosh

Ve zmíněné zprávě EDA přitom Česko ještě figurovalo jako jedna ze sedmi členských zemí (spolu s Nizozemskem, Finskem, Rumunskem, Maďarskem, Rakouskem a Portugalskem), kde výdaje na obranu v absolutních číslech meziročně dokonce klesly (konkrétně o dva procentní body), zatímco zbylá dvacítka zemí už tehdy meziročně výdaje na obranu zvyšovala.

Země EU ale i tak dalece zaostávají za svými sliby. Unie tak například do letošního března zjevně nedodá Ukrajině milion dělostřeleckých granátů, jak původně avizovala. Valná většina evropských států Severoatlantické aliance (NATO) tak ani loni nesplnila členskou povinnost dávat na obranu alespoň dvě procenta hrubého domácího produktu (HDP).

Sunak ohlásil vojenskou podporu Ukrajině v hodnotě přes 71 miliard. Medvěděv zase vyhrožuje

---

Foto: Profimedia.cz

„Zaostáváme za ostatními hráči,“ postěžoval si loni v listopadu šéf unijní diplomacie Josep Borrell na konferenci Evropské obranné agentury.

Mezi tyto „hříšníky“ přitom opět patřilo i Česko, které dle letošní analýzy německého ifo Institutu na tyto účely v roce 2023 vydalo jen 1,5 procenta HDP. Mezi evropskými státy NATO, které dvouprocentní závazek splnily už v loňském roce, byly přitom podle mnichovského think-tanku i státy sousedící s Českem.

Polsko s 3,9 procenta celému žebříčku dominovalo, zatímco Slovensko se dvěma procenty akorát přesně splnilo alianční povinnost. Závazek dodrželo ještě Řecko (tři procenta), Estonsko (2,7), Finsko, Litva (shodně 2,5 procenta), Maďarsko, Rumunsko (shodně 2,4 procenta), Lotyšsko (2,3 procenta) a Británie (2,1 procenta).

„Naše závazky plnit samozřejmě musíme a chceme, jenom to musí odpovídat tempu, které si můžeme dovolit,“ řekla rovněž Schillerová v rozhovoru s webem CzechCrunch. Toto dilema se zdaleka netýká jen Česka. Německý ifo Institut přitom ve svém přehledu upozorňuje, že z evropských zemí, které dvouprocentní obranný závazek splnily, měly loni zdravé veřejné finance jen dvě – Estonsko a Litva.

Foto: Profimedia.cz

Zvýšené investice do obrany mají nepřekvapivě i své odpůrce. Protest proti nákupu F-35 před Bundestagem z roku 2022

Finsko, Řecko, Maďarsko, Lotyšsko, Polsko, Rumunsko a Slovensko, které splnily alianční závazek, měly deficit veřejných financí vyšší než tři procenta, případně úroveň jejich veřejného dluhu překročila 60 procent HDP. Nevešly se tudíž do takzvaných maastrichtských kritérií, jejichž splnění je předpokladem pro vstup do eurozóny. Zmíněná maastrichtská kritéria by Česko mělo letos splnit, řekl nedávno ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL).

Dvouprocentní alianční závazek by Česko mělo splnit až letos – poprvé od roku 2005. V drtivé většině půjde o rozpočet ministerstva obrany ve výši 151,2 miliardy korun, dostat se na kýženou hranici mají tentokrát pomoci i „obranné výdaje“ jiných státních úřadů. Má jít například o ministerstva dopravy, vnitra či zahraničních věcí, Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB), Národní bezpečnostní úřad (NBÚ) či Správu státních hmotných rezerv.

Podle ministryně Jany Černochové (ODS) má jít například o budování mostů s vyšší nosností, aby po nich mohla přejet těžká vojenská technika. Sama přitom připustila, že zatím neví, zda takové „kouzlení“ s obranným rozpočtem Česku uzná i vedení Aliance. „Budeme čekat na to, jakým způsobem se NATO zachová,“ řekla loni na podzim.

KOMENTÁŘ: Tiktoková královna ve světě iluzí – Alex Švamberk

Řehka: Musíme se připravovat na válku
